

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2016 M. KOVO 30 D. NUTARIMO
NR. 332 „DĖL ENERGIJOS IŠTEKLIŲ IR ENERGIJOS EFEKTYVAUS
VARTOJIMO STEBĖSENOS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2026 m. d. Nr.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Pakeisti Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. kovo 30 d. nutarimu Nr. 332 „Dėl Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir išdėstyti jį nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL ENERGIJOS IŠTEKLIŲ IR ENERGIJOS EFEKTYVAUS VARTOJIMO
STEBĖSENOS, INFORMACIJOS APIE ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO
DIDINIMO POLITIKOS PRIEMONES EUROPOS KOMISIJAI TEIKIMO,
NACIONALINIO ŠILDYMO IR VĖSINIMO POTENCIALO BEI OBJEKTŲ KAŠTŲ
IR NAUDOS ANALIZIŲ PARENGIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 10 punktu, Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 6 straipsnio 2 dalimi, 14 straipsnio 2 dalimi, 15 straipsnio 1 dalimi bei įgyvendindama 2023 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą [\(ES\) 2023/1791](#) dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas [\(ES\) 2023/955](#), Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Patvirtinti Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos, informacijos apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonės Europos Komisijai teikimo, nacionalinio šildymo ir vėsinimo potencialo bei objektų kaštų ir naudos analizių parengimo tvarkos aprašą (pridedama).

Ministras Pirmininkas

Energetikos ministras

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2016 m. kovo 30 d. nutarimu Nr. 332
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2026 m. d. nutarimo Nr.
redakcija)

**ENERGIJOS IŠTEKLIŲ IR ENERGIJOS EFEKTYVAUS VARTOJIMO
STEBĖSENOS, INFORMACIJOS APIE ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO
DIDINIMO POLITIKOS PRIEMONES EUROPOS KOMISIJAI TEIKIMO,
NACIONALINIO ŠILDYMO IR VĖSINIMO POTENCIALO BEI OBJEKTŲ KAŠTŲ
IR NAUDOS ANALIZIŲ PARENGIMO TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos, informacijos apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonės Europos Komisijai teikimo, nacionalinio šildymo ir vėsinimo potencialo bei objektų kaštų ir naudos analizių parengimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato duomenų, susijusių su energijos vartojimo efektyvumo didinimu, reikalingų nacionalinei energijos vartojimo efektyvumo didinimo pažangai vertinti, įgyvendinant Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane 2021–2030 m., patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2024 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. 1069 „Dėl Nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano 2021–2030 m. patvirtinimo“ (toliau – NEKSVP) numatytas priemones, rinkimo, sisteminimo ir pateikimo Europos Komisijai tvarką, išsamaus nacionalinio šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimo parengimo ir pateikimo Europos Komisijai tvarką ir pagal Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 14 straipsnio 2 dalį ir 15 straipsnio 1 dalį rengiamų kaštų ir naudos analizių atlikimo tvarką.

2. Apraše vartojamos sąvokos:

2.1. **Efektyvus šildymas ir (ar) vėsinimas** – šildymas ir (ar) vėsinimas, kuriam, palyginti su įprastiniais šildymo ir (ar) vėsinimo būdais, reikia mažesnio pirminės energijos kiekio vienam šilumos ar vėsumos vienetui patiekti atitinkamoje sistemoje ekonomiškai efektyviu būdu, kuris įvertinamas atliekant kaštų ir naudos analizę bei atsižvelgiant į energiją, kurios reikia energijai išgauti, transformuoti, transportuoti ir paskirstyti.

2.2. **Efektyvus individualus šildymas ir (ar) vėsinimas** – individualus šilumos ir (ar) vėsumos tiekimas, kuris, palyginti su efektyviu centralizuotu šilumos ir (ar) vėsumos tiekimu, sumažina neatsinaujinančių energijos išteklių pirminės energijos kiekį, kurio reikia vienam gautos energijos vienetui patiekti atitinkamoje sistemoje, arba kuriam reikia tokio pat neatsinaujinančių energijos išteklių pirminės energijos kiekio, bet už mažesnę kainą, atsižvelgiant į energiją, kurios reikia energijai išgauti, transformuoti, transportuoti ir paskirstyti.

3. Kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip apibrėžtos Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatyme.

II SKYRIUS

ENERGIJOS IŠTEKLIŲ IR ENERGIJOS EFEKTYVAUS VARTOJIMO STEBĖSENA IR INFORMACIJOS APIE ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO POLITIKOS PRIEMONES EUROPOS KOMISIJAI TEIKIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS INFORMACIJOS SURINKIMAS IŠ ATSAKINGŲ SUBJEKTŲ, ĮGYVENDINANČIŲ ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO POLITIKOS PRIEMONES

4. Informacijos, reikalingos Aprašo 9 punkte nurodytai ataskaitai dėl pažangos, susijusios su energijos vartojimo efektyvumu (toliau – Ataskaita), parengti, surinkimą iš atsakingų subjektų, įgyvendinančių NEKSVP 1 ir 2 prieduose nurodytas energijos efektyvumo didinimo politikos priemones, vykdo energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga.

5. Energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga, informaciją, nurodytą Aprašo 4 punkte, surenka ne vėliau kaip likus vienam mėnesiui iki Aprašo 10 punkte nurodyto Ataskaitos pateikimo Europos Komisijai termino pagal energetikos ministro įgaliosios institucijos ar įstaigos parengtą ir su Lietuvos Respublikos energetikos ministerija suderintą surenkamos informacijos struktūrą, formatą ir techninius duomenis.

6. Energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga atlieka surinktos informacijos sistemingą apdorojimą, kuris yra reikalingas Ataskaitai parengti.

7. Energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga turi teisę raštu paprašyti atsakingų subjektų patikslinti ir (ar) papildyti pagal Aprašo 4 punktą surinktą informaciją, kiekvienu konkrečiu atveju motyvuotai nurodydama informacijos patikslinimo ir (ar) papildymo apimtį ir laikotarpį, per kurį ji turi būti pateikta.

8. Energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga, kiekvieną kartą pateikusi Europos Komisijai Ataskaitą Aprašo 10 punkte nurodytais terminais, apskaičiuoja Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 5 straipsnio 4 dalyje nustatyto galutinės energijos sutaupymo įpareigojimo atitinkamose srityse (pramonės, žemės ūkio, paslaugų, transporto sektoriuose, namų ūkiuose) rezultatus, juos pateikia Energetikos ministerijai bei paskelbia viešai savo interneto svetainėje.

ANTRASIS SKIRSNIS INFORMACIJOS DĖL PAŽANGOS, SUSIJUSIOS SU ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMU, TEIKIMAS EUROPOS KOMISIJAI

9. Ataskaitą energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga teikia Europos Komisijai, suderinusi ją su Energetikos ministerija.

10. Europos Komisijai Ataskaita teikiama pagal 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente ([ES](#)) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai ([EB](#)) Nr. 663/2009 ir ([EB](#)) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos [94/22/EB](#), [98/70/EB](#), [2009/31/EB](#), [2009/73/EB](#), [2010/31/ES](#), [2012/27/ES](#) ir [2013/30/ES](#), Tarybos direktyvos [2009/119/EB](#) ir ([ES](#)) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas ([ES](#)) Nr. 525/2013 su visais pakeitimais 17 straipsnio 1 dalyje nustatytus terminus bei 2022 m. lapkričio 15 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento ([ES](#)) 2022/2299 kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento ([ES](#)) 2018/1999 taikymo taisyklės, susijusios su integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitų struktūra, formatu, technine informacija ir rengimo tvarka, 3 ir 14 straipsniuose nustatytą tvarką.

11. Kartu su Ataskaita Europos Komisijai pateikiami ir šie duomenys:

11.1. viešųjų investicijų į energijos vartojimo efektyvumą apimtis ir vidutinis svertinis koeficientas, pasiektas naudojant viešąjį finansavimą, kuriuo remiamos energijos vartojimo efektyvumo priemonės;

11.2. skolinimo produktų, pavyzdžiui, žaliosios hipotekos paskolų ir užtikrintų ar neužtikrintų žaliųjų paskolų, energijos vartojimo efektyvumui didinti apimtis, nurodyta pagal skirtingus produktus;

11.3. kai aktualu, taikomos nacionalinės finansavimo programos, kuriomis siekiama padidinti energijos vartojimo efektyvumo ir geriausios praktikos pavyzdžių panaudojimą, ir novatoriškas energijos vartojimo efektyvumo finansavimo schemas.

12. Aprašo 11.2 papunktyje nurodytą informaciją finansų įstaigos energetikos ministro įgaliotai institucijai ar įstaigai teikia, atsižvelgdamos į finansų įstaigoms taikomus informacijos atskleidimo reikalavimus, įskaitant:

12.1. kredito įstaigoms taikomas informacijos atskleidimo taisyklės pagal 2021 m. liepos 6 d. Komisijos deleguotąjį reglamentą ([ES](#) 2021/2178) kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas ([ES](#) 2020/852) papildomas nustatant įmonių, kurioms taikomas Direktyvos [2013/34/ES](#) 19a arba 29a straipsnis, atskleistinos informacijos apie aplinkos atžvilgiu tvarią veiklą turinį bei pateikimą ir nustatant metodiką, taikytiną vykdant tą informacijos atskleidimo prievolę, su visais pakeitimais;

12.2. kredito įstaigoms taikomus aplinkos, socialinės, valdymo rizikos atskleidimo reikalavimus pagal 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento ([ES](#) Nr. 575/2013) dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas ([ES](#) Nr. 648/2012) 449a straipsnį, su visais pakeitimais.

13. Papildomą ar pakoreguotą informaciją, susijusią su Ataskaita, energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga, teikia Europos Komisijai, suderinusi ją su Energetikos ministerija.

III SKYRIUS

NACIONALINIO ŠILDYMO IR VĖSINIMO POTENCIALO BEI OBJEKTŲ KAŠTŲ IR NAUDOS ANALIZIŲ PARENGIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS

NACIONALINIS ŠILDYMO IR VĖSINIMO POTENCIALO VERTINIMO PARENGIMAS

14. Energetikos ministerija, teikdama Europos Komisijai Nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą ar jo pakeitimą Reglamento ([ES](#) 2018/1999) 3 straipsnio 1 dalyje ar 14 straipsnio 2 dalyje nustatytais terminais, kartu su juo pateikia išsamų nacionalinį šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimą.

15. Išsamus nacionalinis šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimas apima Aprašo 1 ir 2 prieduose nurodytos informacijos teikimo Europos Komisijai ir Lietuvos teritoriją apimančios kaštų ir naudos analizės, grindžiamos principais, numatytais Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje, atlikimo reikalavimus, siekiant identifikuoti ir, imantis atitinkamų politikos priemonių, panaudoti taupiausiai energijos išteklius naudojančius ir ekonomiškai veiksmingiausius technologinius sprendimus vartotojų šilumos ir vėsumos poreikiams patenkinti.

ANTRASIS SKIRSNIS

OBJEKTŲ KAŠTŲ IR NAUDOS ANALIZĖS PARENGIMAS

16. Siekiant įvertinti, ar įmanoma toliau ekonomiškai didinti šilumos ir vėsumos tiekimo efektyvumą, Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys privalo atlikti kaštų ir naudos analizę Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nurodytiems objektams, kai juos planuojama įrengti naujus ar planuojamam atnaujinti objektui, kurio atnaujinimo išlaidos viršija 50 proc. investicijų, reikalingų naujam tos pačios galios objektui įrengti pagal Aprašo 2 priede nustatytą tvarką.

17. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys atliktą kaštų ir naudos analizę teikia energetikos ministro įgaliotai institucijai ar įstaigai, kuri per 30 kalendorinių dienų nuo jos gavimo įvertina jos atitiktį Energijos vartojimo

efektyvumo didinimo įstatymo 15 straipsnio 6 dalies ir šio Aprašo nuostatoms ir pateikia išvadą pritarti arba nepritarti atliktai kaštų ir naudos analizei, arba teikia motyvuotą reikalavimą kaštų ir naudos analizę pataisyti ar papildyti. Energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga, gavusi pataisytą ar papildytą kaštų ir naudos analizę, dar kartą įvertina jos atitiktį Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 15 straipsnio 6 dalies ir šio Aprašo nuostatoms ir pateikia išvadą pritarti arba nepritarti atliktai kaštų ir naudos analizei ne vėliau kaip per 20 kalendorinių dienų nuo jos pakartotinio pateikimo.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Informaciją arba informacijos patikslinimus ir (ar) papildomą informaciją, reikalingą Ataskaitai parengti, energetikos ministro įgaliotai institucijai ar įstaigai teikia NEKSVP 1 ir 2 prieduose nurodyti, už energijos efektyvumo priemonių įgyvendinimą atsakingi subjektai.

Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos, informacijos apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonės Europos Komisijai teikimo, nacionalinio šildymo ir vėsinimo potencialo bei objektų kaštų ir naudos analizių parengimo tvarkos aprašo
1 priedas

IŠSAMIAUS NACIONALINIO ŠILDYMO IR VĖSINIMO POTENCIALO VERTINIMO PARENGIMO TVARKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pagal Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 14 straipsnio 1 dalį rengiant išsamų nacionalinį šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimą, turi būti išanalizuoti Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos, informacijos apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonės Europos Komisijai teikimo, nacionalinio šildymo ir vėsinimo potencialo bei objektų kaštų ir naudos analizių parengimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) šiame priede ir 2 priedo 2–8 punktuose nurodyti elementai.

II SKYRIUS ŠILUMOS IR VĖSUMOS APŽVALGA, RENGIANČI NACIONALINĮ ŠILDYMO IR VĖSINIMO POTENCIALO VERTINIMĄ

2. Šilumos ir vėsumos paklausa, išreikšta įvertintos naudingos energijos kiekiu (energijos kiekis, reikalingas galutinių vartotojų šilumos ir vėsumos poreikiams patenkinti) ir kiekybiškai įvertintu galutinės energijos suvartojimu (GWh per metus, naudojant naujausius duomenis), pagal sektorių:

2.1. namų ūkių;

2.2. paslaugų;

2.3. pramonės;

2.4. bet kuris kitas sektorius, kuriame suvartojamas energijos kiekis sudaro daugiau kaip 5 % visos nacionalinės naudingosios šilumos ir vėsumos paklausos.

3. Dabartinio tiekiamos šilumos ir vėsumos kiekio nustatymas arba, 3.1.1 papunkčio atveju, nustatymas ar apskaičiavimas:

3.1. pagal technologiją (GWh per metus, naudojant naujausius duomenis), jei įmanoma, 2.1–2.4 papunkčiuose nurodytuose sektoriuose, atskiriant energiją, gaunamą iš iškastinio kuro ir iš atsinaujinančių energijos išteklių:

3.1.1. vietinis tiekimas gyvenamosiose ir paslaugų teikimo vietose:

3.1.1.1. iš tik šilumai gaminti skirtų katilų;

3.1.1.2. iš didelio naudingumo šilumos ir elektros energijos kogeneracijos įrenginių;

3.1.1.3. šilumos siurblių;

3.1.1.4. naudojant kitas vietoje taikomas technologijas ir iš kitų vietoje naudojamų šaltinių;

3.1.2. vietinis tiekimas ne paslaugų teikimo ir ne gyvenamosiose vietose:

3.1.2.1. iš tik šilumai gaminti skirtų katilų;

3.1.2.2. iš didelio naudingumo šilumos ir elektros energijos kogeneracijos įrenginių;

3.1.2.3. šilumos siurblių;

3.1.2.4. naudojant kitas vietoje taikomas technologijas ir iš kitų vietoje naudojamų šaltinių;

3.1.3. nevietinis tiekimas:

3.1.3.1. iš didelio naudingumo šilumos ir elektros energijos kogeneracijos įrenginių;

3.1.3.2. naudojant atliekinę šilumą;

3.1.3.3. naudojant kitas ne vietoje taikomas technologijas ir iš kitų ne vietoje naudojamų šaltinių;

3.2. iš įrenginių, kuriuose susidaro atliekinė šiluma ar vėsuma, ir jų šilumos ar vėsumos tiekimo potencialo nustatymas (GWh per metus):

3.2.1. šiluminių jėgainių, iš kurių gali būti tiekiama arba kurios gali būti modifikuotos taip, kad iš jų galėtų būti tiekiama atliekinė šiluma, ir kurių bendra šiluminė galia yra didesnė nei 50 MW;

3.2.2. šilumos ir elektros energijos kogeneracijos įrenginių, įskaitant kuriuose naudojamos tokios kogeneracijos technologijos kaip kombinuotojo ciklo dujų turbina su šilumos panaudojimu, priešslėginė garų turbina, kondensacinė garų išgavimo turbina, dujų turbina su šilumos panaudojimu, vidaus degimo variklis, mikroturbina, stirlingo varikliai, kuro elementai, garo varikliai, organiniai Rankino ciklai, kito tipo technologijos ar jų deriniai, apimantys kogeneraciją ir kurių bendra šiluminė galia yra didesnė nei 20 MW;

3.2.3. atliekų deginimo įrenginių;

3.2.4. atsinaujinančių energijos išteklių įrenginių, kurių bendra šiluminė galia yra didesnė nei 20 MW ir kuriuose šiluma ar vėsuma gaminama naudojant atsinaujinančių išteklių energiją, išskyrus 3.2.1 ir 3.2.2 papunkčiuose nurodytus įrenginius;

3.2.5. pramonės įrenginių, kurių bendra šiluminė galia yra didesnė nei 20 MW ir iš kurių gali būti tiekiama atliekinė šiluma;

3.3. iš atsinaujinančių energijos išteklių ir iš atliekinės šilumos ar vėsumos gautos energijos dalis, apie kurią pranešta, galutinės energijos kiekyje, suvartotame per paskutinius 5 metus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuje, vadovaujantis Atsinaujinančių energijos išteklių dalies, palyginti su bendruoju galutiniu energijos suvartojimu, apskaičiavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1-170 „Dėl Atsinaujinančių energijos išteklių dalies, palyginti su bendruoju galutiniu energijos suvartojimu, apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“.

4. Suvestiniai duomenys apie esamų centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo tinklų kogeneracijos įrenginius penkiuose galios intervaluose, apimantys:

4.1. pirminės energijos suvartojimą;

4.2. bendrą naudingumą;

4.3. sutaupytos pirminės energijos kiekį;

4.4. išmetamo CO₂ faktorius.

5. Suvestiniai duomenys apie esamus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo tinklus, kuriems tiekimas vykdomas iš kogeneracijos, penkiuose galios intervaluose, apimantys:

5.1. bendrą pirminės energijos suvartojimą;

5.2. kogeneracijos įrenginių pirminės energijos suvartojimą;

5.3. kogeneracijos dalį centralizuotai tiekiant šilumą ir vėsumą;

5.4. centralizuoto šilumos tiekimo sistemos nuostolius;

5.5. prijungtų vartotojų tankį;

5.6. sistemų dalis pagal skirtingas veikimo temperatūros grupes.

6. Visos Lietuvos Respublikos teritorijos skaitmeninis žemėlapis, kuriame, saugant neskelbtiną komercinę informaciją, nurodyta:

6.1. atlikus 2 punkte nurodytą analizę, nustatytos šilumos ir vėsumos paklausos teritorijos: Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų (apskričių ir (ar) savivaldybių) arba šių vienetų teritorijos dalys (toliau – Administracinis vienetas ar jo teritorijos dalis), kuriose suvartojama daug energijos, turi būti pažymėtos pagal nuoseklius kriterijus;

6.2. pagal 3.2 papunktį nustatyti esami šilumos ir vėsumos tiekimo punktai ir centralizuoto šilumos tiekimo įrenginiai;

6.3. pagal 3.2 papunktyje nurodyto tipo planuojami šilumos ir vėsumos tiekimo punktai ir nustatytos naujos centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo teritorijos.

7. Šildymo ir vėsinimo paklausos kiekio (GWh) pokyčių prognozė rengiama ateinantiems 30 metų, visų pirma atsižvelgiant į ateinančių 10 metų prognozes, paklausos pastatų ir įvairiuose pramonės sektoriuose pokyčius ir su paklausos valdymu susijusios politikos bei Lietuvos ilgalaikę renovacijos strategiją įgyvendinančio, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. D1-336 „Dėl Ilgalaikės pastatų renovacijos strategijos įgyvendinimo plano patvirtinimo“ patvirtinto Ilgalaikės pastatų renovacijos strategijos įgyvendinimo plano, poveikį.

III SKYRIUS

TIKSLAI, STRATEGIJOS IR POLITIKOS PRIEMONĖS

8. Planuojamas Lietuvos dalyvavimas įgyvendinant su penkiais energetikos sąjungos aspektais susijusius savo nacionalinius tikslus bei uždavinius ir užtikrinant savo įnašą, kaip nustatyta 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente [\(ES\) 2018/1999](#) dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai [\(EB\) Nr. 663/2009](#) ir [\(EB\) Nr. 715/2009](#), Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos [94/22/EB](#), [98/70/EB](#), [2009/31/EB](#), [2009/73/EB](#), [2010/31/ES](#), [2012/27/ES](#) ir [2013/30/ES](#), Tarybos direktyvos [2009/119/EB](#) ir [\(ES\) 2015/652](#) ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas [\(ES\) Nr. 525/2013](#) su visais pakeitimais 3 straipsnio 2 dalies b punkte, efektyvaus šildymo ir vėsinimo srityje, visų pirma tikslus, uždavinius ir įnašą, susijusius su to reglamento 4 straipsnio b punkto 1–4 papunkčiais ir 15 straipsnio 4 dalies b punktu, nurodant, kuris iš tų elementų yra papildomas, palyginti su Nacionaliniu energetikos ir klimato srities veiksmų planu, pateikiamu pagal Reglamentą [\(ES\) 2018/1999](#).

9. Bendra esamos politikos ir priemonių, apibūdintų naujausioje ataskaitoje, pateiktoje pagal Reglamento [\(ES\) 2018/1999](#) 3, 20 bei 21 straipsnius ir 27 straipsnio a punktą, apžvalga.

IV SKYRIUS

ŠILUMOS IR VĖSUMOS EFEKTYVUMO EKONOMINIO POTENCIALO ANALIZĖ, RENGIANČI NACIONALINIŲ ŠILDYMO IR VĖSINIMO POTENCIALO VERTINIMĄ

10. Ekonominio potencialo analizė turi apimti visą Lietuvos Respublikos teritoriją ir turi būti atliekama remiantis šiame priede nurodyta kaštų ir naudos analize. Joje turi būti nurodyti kiti galimi efektyvesnių ir labiau atsinaujinančiais energijos ištekliais grindžiamų šilumos ir vėsumos technologijų naudojimo scenarijai, kurie taikomi atskiriant energiją, gaunamą iš iškastinio kuro ir iš atsinaujinančių energijos išteklių.

11. Ekonominio potencialo analizėje turėtų būti pateikiamas per metus galimas pagaminti energijos kiekis (GWh) naudojant kiekvieną analizuojamą technologiją. Be to, turėtų būti atsižvelgiama į energijos sistemos apribojimus ir vidaus sąsajas. Atliekant analizę gali būti naudojami modeliai, grindžiami technologijų ar sistemų veikimo prielaidomis.

12. Ekonominio potencialo analizėje turėtų būti aptariamose šios technologijos:
 - 12.1. pramonės įrenginių atliekinės šilumos ir vėsumos;
 - 12.2. atliekų deginimo;
 - 12.3. didelio naudingumo kogeneracijos;
 - 12.4. atsinaujinančių išteklių energijos, pvz., geoterminės, saulės šilumos ir biomasės, išskyrus didelio naudingumo kogeneracijai naudojamas technologijas;
 - 12.5. šilumos siurblių;

12.6. centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo.

13. Ekonominio potencialo analizę turi sudaryti ir joje turi būti aptariami šie elementai:

13.1. veiksniai:

13.1.1. Pagal Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 14 straipsnio 2 dalį atliekama kaštų ir naudos analizė turi apimti ekonominę analizę, kurioje atsižvelgiama į socialinius, ekonominius ir aplinkosauginius veiksnus, ir finansinę analizę, kuria siekiama įvertinti projektus iš investuotojų perspektyvos, atliekant ekonominę ir finansinę analizes, kaip vertinimo kriterijus naudojant grynąją dabartinę vertę;

13.1.2. atskaitos tašku turi būti bazinis scenarijus. Pagal bazinį scenarijų turi būti atsižvelgiama į politiką, galiojančią rengiant išsamų nacionalinį šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimą ir kuris turi būti susietas su surinktais duomenimis pagal Aprašo šio priedo II ir III skyrius.

13.1.3. kituose galimuose scenarijuose turi būti atsižvelgiama į Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane nustatytus energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiosios energijos tikslus. Scenarijai, kurių neįmanoma įgyvendinti dėl techninių ar finansinių priežasčių arba nacionalinio reguliavimo, gali būti atmesti ankstyvajame kaštų ir naudos analizės etape, jei tai pagrindžiama tiksliais, aiškiais ir tinkamais dokumentais pagrįstais motyvais. Atliekant scenarijų vertinimą ir priimant sprendimus, turėtų būti atsižvelgiama į kaštus ir sutaupytos energijos kiekį dėl lankstesnio energijos tiekimo ir dėl geresnio elektros tinklų veikimo pagal analizuotus scenarijus, įskaitant kaštus, kurių išvengta, ir sutaupytų lėšų kiekį dėl mažesnių investicijų į infrastruktūrą. Aptariant kiekvieną scenarijų turi būti pateikiami ir su baziniu scenarijumi palyginami šie elementai:

13.1.3.1. ekonominis nagrinėjamų technologijų potencialas, taikant grynosios dabartinės vertės kriterijų;

13.1.3.2. išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimas;

13.1.3.3. sutaupytos pirminės energijos kiekis (GWh per metus);

13.1.3.4. poveikis atsinaujinančių išteklių energijos daliai nacionaliniame energijos rūšių derinyje;

13.2. kaštai ir nauda:

13.2.1. kaštai:

13.2.1.1. kapitalo kaštai, susiję su įrenginiais ir įranga;

13.2.1.2. kapitalo kaštai, susiję su susietais energetikos tinklais;

13.2.1.3. kintami ir pastovūs veiklos kaštai;

13.2.1.4. energijos kaštai;

13.2.1.5. kiek įmanoma, kaštai, susiję su aplinka, sveikata ir sauga;

13.2.1.6. kiek įmanoma, kaštai, susiję su darbo rinka, energetinis saugumas ir konkurencingumas;

13.2.2. nauda:

13.2.2.1. gamybos vertė vartotojui (šiluma, vėsoma ir elektros energija);

13.2.2.2. kiek įmanoma, išorės nauda, pavyzdžiui, nauda aplinkai, nauda mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir nauda sveikatai bei saugai;

13.2.2.3. kiek įmanoma, poveikis darbo rinkai, energetinis saugumas ir konkurencingumas;

13.3. svarbių scenarijų palyginimas su baziniu scenarijumi. Visi svarbūs scenarijai turi būti išnagrinėti, atsižvelgiant į bazinį scenarijų ir, taip pat, turi būti išnagrinėtas efektyvus šildymo ir vėsinimo, įskaitant individualų efektyvų šildymą ir vėsinimą, vaidmuo. Kaštų ir naudos analizė gali apimti projekto įvertinimą arba projektų grupės platesnio masto vietos, regioninį arba nacionalinį įvertinimą, siekiant planavimo tikslu konkrečiame Lietuvos Respublikos teritorijos administraciniame vienetė (apskirtyse ir (ar) savivaldybėse) ar šių vienetų smulkesnėse teritorijų dalyse nustatyti ekonomiškai efektyviausią ir naudingiausią (palyginti su baziniu scenarijumi) šilumos ar vėsumos sprendimą;

13.4. ribos ir integruotas požiūris:

13.4.1. geografinės ribos turi žymėti tinkamą gerai apibrėžtą Administracinį vienetą ar jo teritorijos dalį;

13.4.2. kaštų ir naudos analizėje turi būti atsižvelgiama į visus Administraciniame vienetė ar jo teritorijos dalyje esamus atitinkamus centralizuoto ar necentralizuoto tiekimo išteklius, įskaitant pagal šio priedo 12 punkte aptartas technologijas, ir į šilumos ir vėsumos paklausos pokyčius ir charakteristikas;

13.5. prielaidos:

13.5.1. atliekamoje kaštų ir naudos analizėje turi būti pateiktos prielaidos dėl pagrindinių sąnaudų ir gamybos veiksnių kainų ir diskonto normų;

13.5.2. diskonto norma, naudojama atliekant ekonominę analizę grynajai dabartinei vertei apskaičiuoti, turi būti pasirenkama pagal Europos Sąjungos arba nacionalines gaires;

13.5.3. turi būti naudojamos nacionalinės, Europos Sąjungos ar tarptautinės energijos kainų kitimo prognozės, prireikus atsižvelgiant į nacionalines, regionines ir (arba) vietos aplinkybes;

13.5.4. ekonominėje analizėje naudojamos kainos turi atitikti socialinius bei ekonominius kaštus ir naudą. Kiek įmanoma, t. y., kai egzistuoja rinkos kaina arba kai ji jau reguliuojama europiniu ar nacionaliniu lygmeniu, turėtų būti įtraukiami išorės kaštai, pvz., poveikio aplinkai ir sveikatai;

13.6. turi būti įtraukta jautrumo analizė, kurios tikslas – įvertinti projekto ar projektų grupės kaštus ir naudą ir kuri turi būti grindžiama tokiais didelę įtaką apskaičiavimo rezultatams turinčiais kintamaisiais, kaip skirtingos energijos kainos, paklausos lygiai, diskonto normos ir kt.

V SKYRIUS

GALIMOS NAUJOS STRATEGIJOS IR POLITIKOS PRIEMONĖS

14. Naujų politikos priemonių apžvalga (į šią apžvalgą turi būti įtrauktos teisėkūros, finansavimo, savanoriškos, mokslinių tyrimų skatinimo ir kitos aktualios politikos priemonės, kurios gali būti priimtos laikotarpiu, kurį apima išsamus nacionalinis šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimas), siekiant pagrįsti Aprašo šio priedo IV skyriuje nustatytą ekonominį potencialą, turi apimti su šiomis politikos priemonėmis susijusius elementus:

14.1. išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimas;

14.2. sutaupytos pirminės energijos kiekis (GWh per metus);

14.3. poveikis didelio naudingumo kogeneracijos daliai;

14.4. poveikis atsinaujinančių išteklių energijos daliai nacionaliniame energijos rūšių derinyje ir šilumos bei vėsumos sektoriuje;

14.5. ryšys su nacionalinėmis finansinėmis programomis ir sutaupytais valstybės biudžeto ir rinkos dalyvių lėšomis;

14.6. įvertintos valstybės paramos priemonės (jei tokių numatyta), joms skiriamas metinis biudžetas ir galimos valstybės pagalbos elementas.

Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos, informacijos apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonės Europos Komisijai teikimo, nacionalinio šildymo ir vėsinimo potencialo bei objektų kaštų ir naudos analizių parengimo tvarkos aprašo
2 priedas

KAŠTŲ IR NAUDOS ANALIZIŲ PARENGIMO TVARKA

1. Pagal Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 14 straipsnio 2 dalį ir 15 straipsnio 1 dalį atliekamose kaštų ir naudos analizėse (toliau – kaštų ir naudos analizė) atitinkamai pateikiama Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos, informacijos apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonės Europos Komisijai teikimo, nacionalinio šildymo ir vėsinimo potencialo bei objektų kaštų ir naudos analizių parengimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) šio priedo 2–8 punktuose nurodyta informacija.

2. Jeigu planuojamas tik elektros energijai skirtas įrenginys arba įrenginys be šilumos panaudojimo galimybės, palyginami planuojami įrenginiai arba planuojamas atnaujinimas ir lygiavertis įrenginys, kuriuo pagaminamas toks pats elektros energijos arba technologinės šilumos kiekis, tačiau panaudojantis atliekinę šilumą ir tiekiantis šilumą per didelio naudingumo kogeneracijos arba (ir) centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo tinklus.

3. Atitinkamos Administracinio vieneto ar jo teritorijos dalies įvertinime atsižvelgiama į planuojamą įrenginį ir bet kokias tinkamas esamas arba potencialias šilumos arba vėsumos poreikio vietas, kurioms gali būti tiekiamą energiją iš planuojamo įrenginio, atsižvelgiant į racionalias galimybes, pavyzdžiui, techninį pagrįstumą ir atstumą.

4. Sistemos ribos nustatomos taip, kad į jas patektų planuojamas įrenginys ir šilumos bei vėsumos apkrovos, pavyzdžiui, pastatas (-ai) ir pramoninis procesas. Šios sistemos ribose nustatoma ir palyginama bendra šilumos ir elektros energijos tiekimo kaina.

5. Šilumos arba vėsumos apkrovos turėtų apimti esamas šilumos arba vėsumos apkrovas, pavyzdžiui, pramoninius įrenginius ar esamą centralizuoto šilumos arba vėsumos tiekimo sistemą, o urbanizuotose vietovėse – ir šilumos arba vėsumos apkrovas bei sąnaudas, kurios atsirastų, jei pastatų grupei ar miesto daliai būtų įrengta nauja centralizuota šilumos arba vėsumos tiekimo sistema arba (ir) jie būtų prie jos prijungti.

6. Kaštų ir naudos analizės grindžiamos planuojamo įrenginio ir lyginamojo (-ųjų) įrenginio (-ių) aprašymu, kuriame nurodoma atitinkamai elektrinė ir šiluminė galia, kuro tipas, planuojama naudojimo paskirtis ir planuojamų veikimo valandų per metus skaičius, vieta ir elektros energijos ir šilumos energijos poreikis.

7. Vertinant atliekinės šilumos panaudojimą, atsižvelgiama į šiuolaikines technologijas, taip pat atsižvelgiama į tiesioginį atliekinės šilumos panaudojimą ir (arba) jos nešiklio temperatūros didinimą. Kai atliekinė šiluma panaudojama vietoje, įvertinamas šilumokaičių, šilumos siurblių ir šilumos vertimo elektros energija technologijų naudojimas. Kai atliekinė šiluma panaudojama ne vietoje, kaip potencialios poreikio vietos įvertinami pramonės įrenginiai, žemės ūkio veiklos objektai ir centralizuoto šilumos tiekimo tinklai.

8. Palyginimo tikslais atsižvelgiama į šilumos energijos paklausą ir į tai, kokių tipų šilumą ir vėsumą naudoja netoli esančios šilumos ar vėsumos poreikio vietos. Taip pat palyginami su infrastruktūra susiję planuojamo ir lyginamojo įrenginio kaštai.

9. Kaštų ir naudos analizės sudaro ekonominė analizė, apimanti finansinę analizę, kurioje atspindėtos faktinės pinigų srauto operacijos, susijusios su investavimu į atskirus įrenginius ir jų eksploatavimu. Projektai, kurių nauda viršija kaštus, laikomi tie projektai, kurių diskontuotos naudos ekonominėje ir finansinėje analizėje suma viršija diskontuotų kaštų sumą (kaštus viršijanti nauda).

10. Atliekant Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nurodytą įrenginio lygmens kaštų ir naudos analizę, taikomas šio priedo 11 punkte nurodytas penkių etapų metodas.

11. Penkių etapų metodas įrenginio lygmens kaštų ir naudos analizei atlikti apima šiuos etapus ir jų turinį:

11.1. pirmajame etape apibrėžiama ir nustatoma kaštų ir naudos analizės taikymo sritis, nustatomas ir apibūdinamas projekto tikslas. Siekiant tiksliai apibrėžti kaštų ir naudos analizės taikymo sritį, atsižvelgiama į du pagrindinius elementus:

11.1.1. sąsajos tarp įrenginio šilumos ar vėsumos energijos pasiūlos ir šilumos ar vėsumos energijos paklausos nustatymą. Visais atvejais, atliekant kaštų ir naudos analizę, projekto ekonominis efektyvumas priklausys nuo reikalingo šilumos ar vėsumos energijos kiekio ir atstumo, kurį reikės tiekti šilumą ar vėsumą;

11.1.2. sistemos ribų aprašymą. Kaštų ir naudos analizė turi apimti pagrindinį įrenginį ir jo galimas modifikacijas ir sąsają su šilumos ar vėsumos paklausa;

11.2. antrajame etape išanalizuojama turima ir potenciali atliekinė šiluma. Atliekinė šiluma kaštų ir naudos analizei turi dvejopą poveikį. Pirma, įrenginyje atgaunama arba transformuojama atliekinė šiluma yra energetikos produktas, todėl iš jos gaunamos pajamos. Antra, atliekinė šiluma lems būtinos šilumos panaudojimo įrangos konstrukciją ir dydį, o nuo to priklausys investicinės sąnaudos. Tai, ar atliekinė šiluma vartojama vietoje, ar už jos ribų, taip pat turės įtakos projekto naudai ir išlaidoms. Atliekinę šilumą panaudojant vietoje, sutaupoma energijos ir dėl to gali sumažėti įrenginio veiklos sąnaudos, o ją panaudojant už vietos ribų, gaunama papildomų pajamų iš papildomo produkto (atliekinės šilumos) pardavimo rinkai. Atliekinės šilumos potencialas skiriasi priklausomai nuo įrenginių tipo, o šios atliekinės šilumos nustatymo metodika taip pat gali skirtis;

11.3. trečiajame etape surenkami duomenys, kurie yra svarbūs atliekant kaštų ir naudos analizę. Atitinkamų Administracinių vienetų ar jo teritorijos dalių suinteresuotieji subjektai, kuriems įtakos turi kaštų ir naudos analizės taikymo sritis, pateikia duomenis, kurie naudojami įvertinant atskiros įrenginio kaštus ir naudą. Taip pat atsižvelgiama į šilumos ar vėsumos paklausos ir pasiūlos prognozes ir tendencijas, esamas ir numatomas politikos priemonės, kurios gali turėti įtakos investicijos gyvybingumui, jos gyvavimo laikotarpiu ar kitus aktualius duomenis, kurie jau egzistuoja pagal Aprašo 1 priedą atliktame išsamiaame nacionalinio šildymo ir vėsinimo potencialo vertinime;

11.4. ketvirtajame etape apibrėžiamas bazinis scenarijus ir prielaidos. Bazinis scenarijus – tai scenarijus, kuris bus lyginamas su planuojamu nauju arba atnaujintu įrenginiu. Bazinis scenarijus gali būti nustatytas apskaičiuojant šilumos kainą potencialiems atliekinės šilumos, kuri bus panaudota planuojamame įrenginyje, gavėjams. Pagal jį apskaičiuojama, kiek sutaupoma lėšų (sumažinamas perkamo kuro kiekis tam pačiam šilumos ar vėsumos kiekiui) ir kiek sumažinamas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (sumažinamas išmetamųjų teršalų kiekis, esant nustatytai anglies dioksido kainai);

11.5. penktajame etape atliekama kaštų ir naudos analizė. Nustatomi ir apibrėžiami parametrai ir prielaidos, kurie turės įtakos projekto finansiniam įgyvendinamumui, įgyvendinimui iš investuotojo perspektyvos, taip pat išorinei socialinei naudai, kurią gali įtakoti investicija. Turėtų būti atsižvelgiama į trijų pagrindinių kategorijų parametrus: projekto kaštus, projekto naudą ir techninius bei ekonominius parametrus:

11.5.1. projekto kaštai pagrįste turi apimti kapitalo sąnaudas (CAPEX) ir veiklos sąnaudas (OPEX). Kapitalo sąnaudos – tai išlaidos, patirtos perkant ilgalaikį turtą arba didinant esamo turto vertę. Tai gali būti, pavyzdžiui, įranga, žemės sąnaudos, pagalbinė įranga, jungtys,

plėtos ir finansavimo išlaidos ir kt. Veiklos sąnaudos – tai kasdienės išlaidos, pavyzdžiui, eksploatavimo ir priežiūros išlaidos, draudimas, projekto valdymas, turto mokesčiai, apyvartiniai taršos leidimai ir kt.;

11.5.2. projekto naudos turi apimti finansinę naudą ir kitą išorinę socialinę ekonominę naudą. Finansinė nauda – teigiami pinigų srautai, atsirandantys vykdant projekto veiklą (pvz., pardavimai, sutaupyta energija, išmetamo anglies dioksido kiekio sumažinimas, finansinės paskatos: subsidijos, mokesčių lengvatos ir kt.). Nauda grindžiama sutaupytu energijos kiekiu ir išmetamo anglies dioksido kiekio sumažėjimu. Kita išorinė socialinė ir ekonominė nauda – suprantama kaip nauda, kuri yra labai svarbi visuomenei ir todėl turėtų būti įtraukta į kaštų ir naudos analizę;

11.5.3. techniniai ir ekonominiai parametrai turi apimti projekto įgyvendinimo laikotarpį, statybos laikotarpį (pasirengimo laiką), veikimo laikotarpį, finansinę ir ekonominę diskonto normą (kuria atsižvelgiama į infliacijos, kapitalo sąnaudų, alternatyviųjų sąnaudų apmokestinimo ir kitų išmokų poveikį), energijos kainų augimą.

12. Projekto kaštai ir nauda – tai parametrai, pagal kuriuos energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga nustato, ar projektas yra ekonomiškai pagrįstas, lyginant bendrą naudą (kuri yra ne tik finansinė nauda ir pajamos, bet apima platesnę aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą) ir bendrus kaštus (kurie taip pat apima ne tik finansinius statybos ir veiklos kaštus, bet ir socialinius, aplinkosauginius ir platesnio masto ekonominius kaštus).

13. Kaštų ir naudos analizėje turi būti atsižvelgiama į šiame Apraše nurodytą parametru spektrą bei Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 15 straipsnio 4 dalyje nurodytas sąlygas.
